

การศึกษาเชิงเปรียบเทียบภาษาถิ่นลาวเวียงกับภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานี
A COMPARATIVE STUDY OF LAO WIANG DIALECT AND THAI DIALECT
SPOKEN IN UBON RATCHATHANI

พระจุ่น ปณญาวุโธ (ชั้นนสา)*

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาเชิงเปรียบเทียบภาษาถิ่นลาวเวียงกับภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานี” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระบบเสียงภาษาถิ่นลาวเวียง 2) ศึกษาระบบเสียงภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานี 3) ศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาถิ่นลาวเวียงกับภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานี การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาจากเอกสารและสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา จำนวน 10 คน คือ ผู้บอกภาษาถิ่นลาวเวียงและภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานี 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รายการคำศัพท์สัมภาษณ์ผู้บอกภาษา จำนวน 1,350 คำ และตารางทดสอบเสียงวรรณยุกต์ เพื่อศึกษาลักษณะของภาษาถิ่นลาวเวียง และภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานี แล้วนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ ผลการวิจัยพบว่า ภาษาทั้งสองมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกัน คือ มี 20 หน่วยเสียง ได้แก่ /k/ , /kh/ , /ŋ/ , /c/ , /ŋ/ , /d/ , /t/ , /th/ , /n/ , /b/ , /p/ , /ph/ , /f/ , /m/ , /y/ , /l/ , /w/ , /s/ , /h/ , /ʔ/ หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียง ได้แก่ /-k/ , /-t/ , /-p/ , /-ŋ/ , /-n/ , /-m/ , /-y/ , /-w/ , /-ʔ/ หน่วยเสียงสระมี 21 หน่วยเสียง แบ่งเป็นสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง ได้แก่ /a/ , /a:/ , /i/ , /i:/ , /ɨ/ , /ɨ:/ , /u/ , /u:/ , /e/ , /e:/ , /ɛ/ , /ɛ:/ , /o/ , /o:/ , /ɔ/ , /ɔ:/ , /ə/ , /ə:/ และหน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /i:a/ , /ɨ:a/ , /u:a/ มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง วรรณยุกต์สามัญ กลาง-ระดับ วรรณยุกต์เอก ต่ำ-ตก วรรณยุกต์โท สูง-ตก วรรณยุกต์ตรี สูง-ขึ้น วรรณยุกต์จัตวา ต่ำ-ขึ้น วรรณยุกต์พิเศษ กลาง-ขึ้น

คำสำคัญ: ภาษาถิ่นลาวเวียง ภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานี

ABSTRACT

The article of this thesis is a part of “A Comparative Study of Lao Wiang Dialect and Thai Dialect Spoken in Ubon Ratchathani” The research’s purposes were 1) to study phonological system of Lao Wiang Dialect and 2) to study phonological system of Thai dialect spoken in Ubonrachathani province 3) to comparative study of phonological system between Lao-wiang dialect and Thai dialect spoken in Ubonrachathani province. This thesis was Qualitative research by study from

---

*นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรราชวิทยาลัย

document and informants include 10 informants of Lao-Wiang Dialect and Thai dialect spoken in Ubon ratchathani. The instruments of thesis consist of 1,350 lists of grosser, the phonological test and the tables for testing the tone to study these languages are brought to analysis in this thesis. The result of the study as follows: The result of the consonant of Lao wiang dialect and Ubon Dialect are the same. The both of languages were 20 such as /k/ , /kh/ , /ŋ/ , /c/ , /ɲ/ , /d/ , /t/ , /th/ , /n/ , /b/ , /p/ , /ph/ , /f/ , /m/ , /y/ , /ʌ/ , /w/ , /s/ , /h/ , /ʔ/ , initial sounds and 9 final sounds as /-k/ , /-t/ , /-p/ , /-ŋ/ , /-n/ , /-m/ , /-y/ , /-w/ , /-ʔ/ and the Vowel sounds are both languages has 18 single sounds as /a/ , /a:/ , /i/ , /i:/ , /ɨ/ , /ɨ:/ , /u/ , /u:/ , /e/ , /e:/ , /ɛ/ , /ɛ:/ , /o/ , /o:/ , /ɔ/ , /ɔ:/ , /ə/ , /ə:/ and the 3 diphthongs as /i:a/ , /ɨ:a/ , /u:a/ and there have six tones. In both languages as mid-level, low falling tone, high falling tone, high rising tone, low rising tone, mid-rising, the difference is in aspects of basic words of giver languages and some information of tones.

Keywords: a comparative study of lao wiang dialect and thai dialect

บทนำ

ภาษาลาวสมัยก่อนอุดมสมบูรณ์ แต่ย้อนสมัยลาวได้ตกเป็นหัวเมืองขึ้นของฝรั่งเศส ฝรั่งเศสได้ใช้ทุกความพยายามเพื่อให้คนลาวเราทำลายภาษาของชาติเราเอง แล้วใช้ภาษาของฝรั่งเศสแทน แต่นักปราชญ์คุณาจารย์ พร้อมด้วยพระสงฆ์ของเราได้ต่อสู้อย่างแข็งแรงกับฝรั่งเศส ในที่สุดจึงตกลงกันให้มีตัวอักษร 28 ตัว และต่อมาใน พ.ศ. 2518 ได้มีการตัดตัว ร ออกพร้อมด้วยตัว ถ ปฐม ย้อนความเห็นว่า สภาพบ้านเมืองมีความสับสนวุ่นวาย ย้อนการแทรกแซงอำนาจจากต่างดาว คนลาวจำนวนหลวงหลายยังไม่รู้หนังสือ เพื่อให้ง่ายแก่ผู้ศึกษาท่านจึงเขียนตามภาษาพูด เมื่อใดประเทศชาติของเรามีความอุดมสมบูรณ์ แล้วจึงแก้ไขและปรับปรุงขึ้นอีก ที่สำคัญที่สุดคือ ภาษาลาวเรา ภาษาบาลีและมีอิทธิพลที่สุดต่อภาษาลาวเราตั้งแต่สมัยเจ้าฟ้ารุ่งม เป็นต้น (สมจิต พันธุ์ลักษณ์, 2556 : 2)

การอ่านเขียนหนังสือลาว หรือหนังสือธรรม เริ่มต้นอย่างจริงจังในสมัยสถาปนาอาณาจักรลาวล้านช้าง ลาวมีเค้าโครงแบบตัวอักษรเทวนาครีที่ใช้เขียนภาษาสันสกฤตอันเป็นตัวหนังสืออินเดียภาคเหนือ ตามประวัติกล่าวว่าในคริสต์ศตวรรษที่ 1 ประมาณ พ.ศ. 500 พระภิกษุสงฆ์นิคมหายานได้ส่งคายนาทระปิฎกขึ้นในแคว้นแคชเมียร์ ได้จารึกคัมภีร์พุทธศาสนาด้วยอักษรเทวนาครีภาษาสันสกฤต ภายหลังมีการประดิษฐ์ตัวอักษรลาวขึ้น จึงใช้ตัวอักษรเทวนาครีเป็นต้นแบบ ตัวอักษรลาวจึงมีรูปร่างไปทางตัวอักษรเทวนาครีมากที่สุด ด้านวิธีจัดวางอักษรเป็นแบบเดียวกับภาษาสันสกฤต คือ วางสระ อี อี้ ไว้ด้านบนตัวอักษร วางสระ อุ อู ไว้ด้านล่างตัวอักษรที่เป็นพยัญชนะแกน (มหาบุญมี เทบสีเมือง, 2554 : 98)

ฟังกวยลี (Fang Kuei Li, 1959 : 15-21) แบ่งภาษาตระกูลไทออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ภาษาไทกลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ (Southwestern group) ได้แก่ ภาษาตระกูลไทที่พูดในรัฐอัสสัมของประเทศอินเดีย รัฐฉานของประเทศพม่า เขตสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน บางส่วนของประเทศเวียดนาม ประเทศลาว และประเทศไทย ภาษาไทกลุ่มกลาง (Central group) ได้แก่ ภาษาตระกูลไทที่พูดกันในมณฑลกวางสี บริเวณชายแดนประเทศจีนและประเทศเวียดนามเหนือ ภาษาไทกลุ่มเหนือ (Northern group) ได้แก่ ภาษาตระกูลไทที่พูดในมณฑลกวางสีเหนือแม่น้ำยงเจียงและแม่น้ำ อี้วเจียง มณฑลไกวเจาของประเทศจีน การเรียกชื่อกลุ่มชนที่ใช้ภาษาตระกูลไทในแต่ละประเทศย่อมแตกต่างกัน เช่น คนไทยในรัฐฉานของประเทศพม่ามีไทลื้อ ไทใหญ่ ไทเขิน ไทยอง คนไทในรัฐอัสสัมของประเทศอินเดียมี ไทคำตี้ ไททรง ไทโนรา ไทอาหม ไทอายตน คนไทในประเทศเวียดนามมี ไทดำ ไทขาว ไทโห้ ไทนอง คนไทในประเทศลาว ไทพวน ผู้ไท ไทดำ ไทฮ้อ คนไทในประเทศกัมพูชามี ลาว คนไทในประเทศมาเลเซียมี ไทถิ่นใต้และคนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน) คนไทภาคใต้ คนไทในแต่ละประเทศแม้จะมีชื่อเรียกแตกต่างกันภาษาที่คล้ายคลึงกันสามารถสื่อสารกันได้ อีกทั้งยังมีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นพื้นฐานคล้ายคลึงกันอีกด้วย (เรื่องเดช ปันเขื่อนขัตติย์, 2531 : 1-2) แสดงให้เห็นว่านักภาษาดังกล่าวได้จัดแบ่งภาษาไทยอีสานหรือภาษาลาว โดยรวมถึงภาษาไทยอีสานหรือภาษาลาวที่พูดในบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และภาษาลาวที่พูดกันในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวอีกด้วย เนื่องจากว่าภาษาไทยอีสานหรือภาษาลาวที่พูดกันในประเทศไทยกับภาษาลาวที่พูดกันในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจัดอยู่ในกลุ่มตระกูลเดียวกัน และทั้ง 2 ภาษานั้นมีความคล้ายคลึงกันมาก ภาษาลาวหลังจากที่ได้รับเอกราช และการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองเป็นสังคมนิยม ในปี พ.ศ. 2518 แล้วภาษาลาวได้มีการพัฒนามากขึ้น โดยมีคำใหม่มาใช้ในภาษา ส่วนใหญ่เป็นคำที่ใช้ในการหล่อหลอมความรู้สึกให้ประชาชนรักชาติ ภาษาลาวมีความสำคัญต่อคนลาวเป็นอย่างมาก ในการติดต่อสื่อสารกันภายในและนอกประเทศและในภาษาถิ่นลาวเวียงเป็นภาษาประจำชาติ ของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปัจจุบันนี้ภาษาลาวมีพยัญชนะ 27 ตัว และมีสระ 28 ตัว และวรรณยุกต์ 4 รูป (สาริยา อุ๋นทานนท์, 2556 : 9)

ในการเขียนภาษาลาวนั้นยังมีการใช้และการใช้ตัวการันต์เพื่อให้รู้ต้นเค้าของคำ แต่ต่อมาได้ปริวรรตวิธีเขียนใหม่ โดยให้เขียนเหมือนคำอ่าน คืออ่านอย่างไร ให้เขียนเช่นนั้น ภาษาเขียนของลาวในปัจจุบันนี้ แตกต่างจากเมื่อหลายสิบปีก่อน สาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงด้านการเขียนเป็นแบบของท่านภูมิ แต่ยังไม่ได้กำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการเขียน และยังใช้ให้เป็นแบบเดียวกันในทั่วประเทศ ในการประชุมเกี่ยวกับภาษาลาว เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2533 ที่เวียงจันทน์ ท่านคำพา พอนแก้ว ได้ให้ทัศนะในการใช้ภาษาลาวมีความแตกต่างกันไปถึง 3 ทฤษฎี คือ (1) แบบของท่านมหาสิลา สะกตตามเค้าของภาษาลาวล้วนๆ (2) แบบของท่านสมจิน ป. จิน สะกตตามแบบที่ได้กำหนดตามพระราชโองการเลขที่ 10 ปี ค.ศ. 1948 คือสะกตตามเสียงที่อ่าน แต่รักษาเค้าภาษาเดิมไว้ (3) แบบของท่านภูมิ สะกตตามเสียงที่อ่านเท่านั้น (พิชญ์ จันทรวิทัน, 2545 : 20-23)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาภาษาถิ่นลาวเวียง ที่พูดกันในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อมาเปรียบเทียบกับระบบเสียงภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานีที่พูดในจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อหาความแตกต่างทางด้านหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ของทั้ง 2 ภาษา

วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อศึกษาระบบเสียงภาษาถิ่นลาวเวียง ที่พูดในเมืองจันทะบุลี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- 2.2 เพื่อศึกษาระบบเสียงภาษาถิ่นอุบลราชธานีที่พูดกันในจังหวัดอุบลราชธานี
- 2.3 เพื่อเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาถิ่นลาวเวียง กับภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1) รายการคำศัพท์สำหรับสอบถามผู้บอกภาษา โดยผู้วิจัยได้ใช้รายการคำสำหรับเก็บข้อมูลภาษาถิ่นตระกูลไทยของ วิลเลียม เจ เกดนี่ (William J. Gedney) เป็นหลัก และรายการคำที่ผู้วิจัยค้นคว้าจากงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ รวมจำนวนคำที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเสียงพยัญชนะและสระจำนวน 1,350 คำ

2) แบบทดสอบเสียงวรรณยุกต์ ในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์หาหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ผู้วิจัยใช้รายการคำสำหรับเก็บข้อมูลเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นของ วิลเลียมเจ เกดนี่ (William J. Gedney) จำนวน 60 คำ

3) สัทอักษร (Phonetic symbol) ในการจดบันทึกเสียงที่ได้ยินจากผู้บอกภาษา ผู้วิจัยได้นำสัญลักษณ์ของ I.P.A. (International phonetic Association) เป็นตัวถ่ายถอดเสียงภาษา และใช้สัญลักษณ์อื่นๆ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งออกเป็น 2 ดังนี้
  - ก) ภาษาถิ่นลาวเวียงได้แก่ชาวบ้านในเขตเมืองจันทะบุลี นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพศชายจำนวน 2 คน ผู้หญิงจำนวน 3 คน
  - ข) ภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานี ได้แก่บ้านทุ่งมณี ตำบลนาเลิง อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นเพศชายจำนวน 2 คน เพศหญิงจำนวน 3 คน

วิธีเก็บและรวบรวมข้อมูล

1) สัมภาษณ์ผู้บอกภาษาตามรายการคำศัพท์ที่ละคำเติมตารางในแบบทดสอบเสียงวรรณยุกต์ลงคำใดที่มีความหมายไม่ชัดเจนก็จะใช้การยกตัวอย่างคำนั้นๆในแผ่นภาพรวมทั้งอุปกรณ์จริงประกอบการสัมภาษณ์

2) ให้ผู้บอกภาษาออกเสียงคำศัพท์คำละ 3 ครั้ง ผู้วิจัยออกเสียงตามผู้บอกภาษาเพื่อความชัดเจนและได้ข้อมูลภาษาลาวที่ถูกต้อง และจดบันทึกข้อมูลด้วยสัทอักษร พร้อมทั้งจดคำอธิบายเพิ่มเติมจากผู้บอกภาษา

3) บันทึกด้วยแถบบันทึกเสียงชนิดตลับ (cassette) เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบข้อมูลภายหลัง โดยผู้บอกภาษาออกเสียงคำในช่องวรรณยุกต์คำละ 3 ครั้ง และออกเสียงคำในรายการคำศัพท์คำละ 3 ครั้ง เว้นระยะในการออกเสียงแต่ละครั้งห่างกันพอสมควร

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

- 1) นำข้อมูลที่ได้ถ่ายทอดเป็น สัทอักษรแล้วมาวิเคราะห์ตามหัวข้อต่อไปนี้
- 2) หน่วยเสียงพยัญชนะ จะวิเคราะห์หาหน่วยเสียงพยัญชนะทั้งหมดในระบบโดยการใช้หลักการหาคู่เทียบเสียง (minimal pairs) และคู่เทียบเสียงคล้าย (sub-minimal pairs) ตลอดจนดูการปรากฏของหน่วยเสียงพยัญชนะ
- 3) หน่วยเสียงสระ จะวิเคราะห์หาจำนวนหน่วยเสียงสระโดยใช้หลักเกณฑ์เดียวกับการหาหน่วยเสียงภาษาพยัญชนะ และดูการปรากฏของหน่วยเสียงสระเดี่ยวและสระประสม
- 4) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ใช้แบบทดสอบวิเคราะห์หาหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นของวิลเลียม เจ เก็ดนีย์ (William J. Gedney) เป็นหลักในการวิเคราะห์หาสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์และหาคู่เทียบเสียงมาเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์เพื่อให้ได้หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ถูกต้อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ผลการวิเคราะห์หาหน่วยเสียงในภาษาถิ่นลาวเวียง ที่พูดในเมืองจันทะบูลี ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานีแล้ว จึงเสนอผลการวิเคราะห์ดังนี้

- 1) พยัญชนะต้นภาษาทั้งสองมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น 20 หน่วยเสียง ได้แก่ /k/ , /kh/ , /ŋ/ , /c/ , /ɲ/ , /d/ , /t/ , /th/ , /n/ , /b/ , /p/ , /ph/ , /f/ , /m/ , /y/ , /l/ , /w/ , /s/ , /h/ , /ʔ/ หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายมี 9 หน่วยเสียง ได้แก่ /-k/ , /-t/ , /-p/ , /-ŋ/ , /-n/ , /-m/ , /-y/ , /-w/ , /-ʔ/ หน่วย
- 2) หน่วยเสียงสระมี 21 หน่วยเสียง แบ่งเป็นสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง ได้แก่ /a/ , /a:/ , /i/ , /i:/ , /ɨ/ , /ɨ:/ , /u/ , /u:/ , /e/ , /e:/ , /ɛ/ , /ɛ:/ , /o/ , /o:/ , /ɔ/ , /ɔ:/ , /ə/ , /ə:/ สระประสมประสม 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /i:a/ , /ɨ:a/ , /u:a/
- 3) วรรณยุกต์ภาษาทั้งสองมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง วรรณยุกต์สามัญกลาง-ระดับ วรรณยุกต์เอก ต่ำ-ตก วรรณยุกต์โท สูง-ตก วรรณยุกต์ตรี สูง-ขึ้น วรรณยุกต์จัตวา ต่ำ-

ขึ้น วรรณยุกต์พิเศษ กลาง-ขึ้น ในด้านความต่างต่างนั้นจะเป็นความแตกต่างเรื่องคำศัพท์พื้นฐานซึ่งเป็นคำศัพท์เฉพาะของภาษา และหน่วยเสียงวรรณยุกต์บางหน่วยเสียงเท่านั้น

สรุป

หน่วยเสียงพยัญชนะ พบว่าภาษาทั้งสองต่างมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น 20 หน่วยเสียง และหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียง เช่นเดียวกัน ดังนี้

พยัญชนะ

หน่วยเสียงพยัญชนะต้น คือ /k/ , /kh/ , /ŋ/ , /c/ , /ɲ/ , /d/ , /t/ , /th/ , /n/ , /b/ , /p/ , /ph/ , /f/ , /m/ , /y/ , /l/ , /w/ , /s/ , /h/ , /ʔ/

พยัญชนะท้ายมี 9 หน่วยเสียง ได้แก่ /-k/ , /-t/ , /-p/ , /-ŋ/ , /-n/ , /-m/ , /-y/ , /-w/ , /-ʔ/

สระ

หน่วยเสียงสระมี 21 หน่วยเสียง แบ่งเป็นสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง ได้แก่ /a/ , /a:/ , /i/ , /i:/ , /ɨ/ , /ɨ:/ , /u/ , /u:/ , /e/ , /e:/ , /ɛ/ , /ɛ:/ , /o/ , /o:/ , /ɔ/ , /ɔ:/ , /ə/ , /ə:/

สระประสม ประสม 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /i:a/ , /ɨ:a/ , /u:a/

วรรณยุกต์

จากการศึกษาเชิงเปรียบเทียบภาษาลาวเวียงและภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานี พบว่ามีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียงดังต่อไปนี้

1) วรรณยุกต์สามัญ กลาง-ระดับ 2) วรรณยุกต์เอก ต่ำ-ตก 3) วรรณยุกต์โท สูง-ตก 4) วรรณยุกต์ตรี สูง-ขึ้น 5) วรรณยุกต์จัตวา ต่ำ-ขึ้น 6) วรรณยุกต์พิเศษ กลาง-ขึ้น ในด้านความต่างต่างนั้นจะเป็นความแตกต่างเรื่องคำศัพท์พื้นฐานซึ่งเป็นคำศัพท์เฉพาะของภาษา และหน่วยเสียงวรรณยุกต์บางหน่วยเสียงเท่านั้น

จากการศึกษาเปรียบเทียบภาษาลาวเวียง กับภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานี ผู้วิจัยพบลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 2 หน่วยเสียงที่แตกต่าง คือ

1) หน่วยเสียงวรรณยุกต์สามัญ หรือวรรณยุกต์กลางระดับ ภาษาถิ่นลาวเวียง และภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานี จะออกเสียงแตกต่างกันในคำบางคำ คือ ภาษาถิ่นลาวเวียงจะออกเสียงเป็นวรรณยุกต์โท หรือเสียงสูง-ตก แต่ในภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานีจะออกเสียงเป็นเสียงวรรณยุกต์สามัญ หรือเสียงต่ำ-ตก

2) หน่วยเสียงวรรณยุกต์เอก หรือหน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ตก ในภาษาถิ่นลาวเวียงและภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานีจะออกเสียงแตกต่างกันบางคำ คือภาษาลาวเวียงจะออกเสียงเป็นเสียงวรรณยุกต์โท หรือเสียงสูง-ตก แต่ในภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานีจะออกเสียงเป็นเสียงวรรณยุกต์เอก หรือต่ำ-ตก

อภิปรายผล

จากการศึกษาเชิงเปรียบเทียบภาษาถิ่นลาวเวียง กับภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานีสาเหตุที่ต้องเปรียบเทียบกับภาษาไทยมาตรฐาน เพื่อชี้ให้เห็นถึงการออกเสียงภาษาถิ่นลาวเวียงและภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานี ชัดเจน และถูกต้อง ผู้วิจัยจึงมีข้อควรสังเกต ดังนี้

1) หน่วยเสียงพยัญชนะ ภาษาไทยมาตรฐานมี 21 หน่วยเสียง แต่ภาษาถิ่นลาวเวียงและภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานี มี 20 หน่วยเสียง

(1) ภาษาถิ่นลาวเวียง และภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานีไม่มีหน่วยเสียง ฉ ซ จึงออกต่างกันเป็น ส ซ เช่น คำว่า สีด ซ่าง ภาษาไทยมาตรฐาน คือ คำว่า ฉีด ซ้าง

(2) ภาษาถิ่นลาวเวียงและภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานี จะออกเสียง ญ ย แตกต่างกันคือ ญ เสียงจะขึ้นจมูก แต่ ย จะออกเสียงเหมือนภาษาไทยมาตรฐาน เช่นคำว่า ญาก ยา ยีน ภาษาไทยมาตรฐาน คือคำว่า ยาก ย้าย ยา

(3) ภาษาถิ่นลาวเวียงและภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานี ไม่มีเสียง ร จึงออกเสียงเป็น ล ฮ เช่นคำว่า โงงเฮียน ลด ภาษาไทยมาตรฐาน คือคำว่า โรงเรียน รถ และไม่มีเสียงควบเกล้า ร ล ว เช่นคำว่า พระ เปียน ภาษาไทยมาตรฐาน เป็น เปลี่ยน พระ

2) หน่วยเสียงสระในภาษาถิ่นลาวเวียง และภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานีมีหน่วยเสียงสระเท่ากับภาษาไทย

3) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ภาษาไทยมาตรฐาน มี 5 หน่วยเสียง แต่ภาษาถิ่นลาวเวียงและภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานี มี 6 หน่วยเสียง และหน่วยเสียงลักษณะพิเศษเฉพาะที่น่าศึกษาคือ หน่วยเสียง วรรณยุกต์พิเศษ ซึ่งเป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น ที่เป็นเสียงพิเศษที่เพิ่มขึ้นมา ซึ่งออกเสียงแตกต่างจากภาษาไทยมาตรฐาน และเป็นข้อยุ่งยากในการออกเสียงของคนท้องถิ่นอื่นๆที่ศึกษาภาษาถิ่นลาวเวียงและภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานี ทั้งนี้ เพราะมีคำให้สับสนได้หลายคำ ตัวอย่างเช่น หิว เข่า ปวดเข่า

ในคำว่า ข้าว ในภาษาไทยมาตรฐาน แต่ในภาษาถิ่นลาวเวียงและภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานี ออกเสียงเป็น เข่า ซึ่งเป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์เอกหรือหน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ตก ในคำว่า เข่า ในภาษาไทยมาตรฐานจะเป็นเสียงวรรณยุกต์เอก แต่ภาษาถิ่นลาวเวียงและภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานี จะเป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์พิเศษ คือหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบภาษาถิ่นลาวเวียงกับภาษาลาวในถิ่นอื่นๆของประเทศลาวด้วยกัน ที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว

2) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานีกับภาษาลาว ในจังหวัดอุบลราชธานีกับภาษาลาวถิ่นใต้ของประเทศลาว

3) ควรมีการศึกษาความเปลี่ยนแปลงของภาษาลาวและภาษาไทยถิ่นอีสานว่ามีแนวโน้มจะเปลี่ยนแปลงไปในด้านใดบ้าง

บรรณานุกรม

- สาริยา อุ่หนานนท์. 2556. เอกสารประกอบการสอนภาษาลาวเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. โรงพิมพ์
แอนนาออฟเซต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาลัยขอนแก่น.
- พิชญ์ จันทรวิทัน. 2545. **เสน่ห์ภาษาลาว**. พิมพ์ครั้งที่ 1. โรงพิมพ์ สำนักพิมพ์นิลุบล.
- เรื่องเดช ปันเขื่อนขัติย์. 2530. อักษรไทย. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหา
ลัยมหิดล.
- สมแสง ไชยวง. 2006. **ศึกษาการยืมคำในภาษาลาว**. โรงพิมพ์มันทาตุลาต นครหลวงเวียงจันทน์
- สมจิต พันธุ์ลักษณ์. 2556. **ภาษาลาวล้านช้าง ก่อน พ. ศ. 2478**. สำนักพิมพ์ จำหน่ายป้มแห่งรัฐ.
- มหาบุญมี เทบสีเมือง. 2554. **ความเป็นมาของชนชาติลาวเล่ม 2 อาณาจักรลาวล้านช้างตอนต้น**.
แปลโดยไพทฤธา. สำนักพิมพ์สุขภาพใจ ตาตาตาพับลิเคชั่น
- Li, Fang Kuei. 1959. **Classification by Vocabulary: Tai Dialects**. Antropological
Linguistics. 1.2.
- Brown. J Marvin. 1985. **from Ancient Thai to Modern Dialects**. Bangkok: White
Lotus.
- Chamberlian, James R. 1975. **A New Look at the History and classification of the
Tai Language**. Bangkok: CIEL.